

Til
Larvik kommune

Stokke, 25.02.2015

Rullering av kommuneplanens arealdel i Larvik, samt rullering av kommunedelplaner for Stavern by og Larvik by - høringsuttalelse

Viser til kommuneplanens arealdel 2015-2027 (sak 153/14), kommunedelplan for Stavern by 2015-2027 (sak 152/14) og kommunedelplan Larvik by (sak 151/14) som alle ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn 03.12.14 med frist 20.februar 2015. Vi takker for utsatt frist til 27.februar.

Det er viktig for oss i Jordvern Vestfold å påse at nye plangrep som ble tatt i forbindelse med vedtatt RPBA (Regional Plan for Bærekraftig Arealpolitikk i Vestfold) nå følges opp i kommunale planer. Det har vært vår innfallsvinkel når vi har sett på nevnte forslag til kommuneplan og -delplaner i Larvik.

Det har vært knyttet noe usikkerhet til den nye regjeringens jordvernpolitikk. Noen kommuner har ønsket å tolke det dit hen at det nå er ok å bygge ned mer matjord. Jordvern Vestfold er derfor glad for at Larvik kommune nevner Stortingsmelding nr 9 (2011-2012) om landbruks- og matpolitikken som den nasjonale føringen på området. Den er tydelig og står fast; Matproduksjonen i Norge skal økes i takt med befolkningsveksten, dvs med rundt 20% de neste 20 årene.

Stortinget viste dessuten i april 2014 at de tar vern av matjorda på alvor da de fulgte næringskomitéens enstemmige innstilling og gjorde følgende enstemmige vedtak på Dok 8-forslaget fra Venstrerepresentantene Skjelstad, Farstad, Elvestuen og Raja :

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/Voteringsoversikt/?p=58613&dnid=1> om behovet for en helhetlig jordvernstrategi:

Stortinget ber regjeringen i egnet form fremme forslag for Stortinget om jordvernstrategi.

En enstemmig Næringskomité uttalte blant annet under behandlingen:

Komiteen viser til at landbruks- og matministeren gjentatte ganger har uttalt at det er et mål å øke selvforsyningsgraden og matproduksjonen. Komiteen viser til Innst. 8 S (2013–2014) der et enstemmig Storting i forbindelse med statsbudsjettet uttrykte støtte til disse målene. Komiteen peker på at det er naturlig at statsrådets og Stortingets ambisiøse mål får konsekvenser for politikktutviklingen. Komiteen peker på at det, for å nå målene om økt matproduksjon og økt selvforsyningsgrad, kreves en større bevissthet om ivaretagelse av norske jordressurser.

Jordvern Vestfold understreker derfor at Larvik kommune har tydelig støtte fra både regionale og nasjonale myndigheter om å føre en arealpolitikk som gir mulighet for økt matproduksjon og bedre vern av matjorda!

Dette er våre konkrete kommentarer:

Til saksdokumenter og behandling

Både i nevnte RPBA og i "Regionalt næringsprogram for landbruket i Vestfold 2012 – 2015" er det et sentralt mål at matjordarealet i Vestfold skal økes. Dette henger logisk sammen med den forventede befolkningsveksten og at en økende befolkning krever mer mat. Både av etiske grunner og av hensyn til vår egen matsikkerhet. Larvik er en viktig landbrukskommune med store naturgitte og klimatiske fortrinn for matproduksjon. Kommunen har derfor et særlig ansvar for å øke matproduksjonen. Kommuneplanen og –delplanene i Larvik bør derfor ved neste rullering også ha fokus på hvordan øke matjordarealet i kommunen.

Jordvern Vestfold har valgt å konsentrere seg om følgende saksdokument for planene som er på høring: Saksframstilling, konsekvensutredningene, planbeskrivelse, plankart og tilhørende bestemmelser.

I **planbeskrivelsene** kommer det godt fram at RPBA er en førende regional plan og at retningslinjene der er forsøkt bakt inn i plandokumentene. I kapitlene Planens innhold er kommunen klar på at den skal styre etter tydelige, bærekraftige hovedgrep i arealplanleggingen, legge tydelige rammer for by- og tettstedsutvikling og fortette med kvalitet. Alt dette er svært viktige prinsipper for å hindre at matjorda bygges ned og i tråd med mål og retningslinjer i RPBA. Bra!

Langsiktig utviklingsgrense rundt byer og tettsteder er et nytt plangrep i RPBA. Larvik kommune har gjort en jobb med å definere langsiktige utviklingsgrenser rundt Helgeroa, Kvelde og Tjøllingvollen. På s 13 i planbeskrivelsen for Larvik By gis det uttrykk for at planområdet sammenfaller med utviklingsgrensene i RPBA. Det virker ikke til å stemme helt (se bildene under), men Jordvern Vestfold er usikker på om dette påvirker noen matjordområder. Hvis det gjør det må kommunen justere de langsiktige grensene, da hensyn til matjorda skal ha avgjørende vekt på utsiden av det som ble definert som langsiktig utviklingsgrense i RPBA.

For øvrig mener Jordvern Vestfold at kommunen må innlemme de langsiktige utviklingsgrensene som tydelige streker i plankartet ikke bare som illustrasjoner i planbeskrivelsen.

På bildet til venstre er grønn stiplet linje de langsiktige utviklingsgrensene i RPBA, i midten er den langsiktige grensen tegnet inn på s 13 i planbeskrivelsen og til høyre ser man verdiklassifiseringskartet hvor matjorda er klassifisert i A, B og C (jfr KU)

RPBA sier at nedbygging av "frigitt matjord" forutsetter at fortetting/transformasjon skjer i det omfang som er beskrevet i RPBA og at omdisponeringen skal skje så sent som mulig i planperioden som går mot 2040. Dessuten skal det begrunnes særlig hvorfor dyrka jord ønskes omdisponert til byggeformål i den aktuelle kommuneplanperioden hvis det finnes andre uregulerte eller ubebygde områder innenfor de langsiktige utviklingsgrensene. Dette er gjentatt i Fylkesmannens forventningsbrev for 2015 til kommunene.

Det er derfor ikke så opplagt slik det står under Naturressurser på s 32 i planbeskrivelsen til kommunedelplan for Larvik by at dyrket og dyrkbar mark som foreslås endret til byggeområde er avklart i RPBA. På s 31 i samme dokument kommer det fram at kommunen har valgt å legge inn Martineåsen og Tenvik, men sparer Rekkevik gård og Bisjord til senere kommuneplanvurdering. **Både Martineåsen og Tenvik består av betydelige matjordarealer og Jordvern Vestfold mener det ikke er grunnlag for å ta inn disse områdene ved første kommuneplanrullering etter vedtatt RPBA.** Vi mener det bryter med retningslinje 2.1.1. a) i RPBA og vi synes kommunen selv presenterer gode argumenter for å spare disse matjordområdene på s. 11 i planbeskrivelsen for Larvik By. Her kommer det klart fram at Larvik kommune har gode boligreserver og at reell befolkningsvekst er betydelig lavere for tiden (0,3% i fjor) enn det som ligger til grunn for både RPBA og i henhold til SSBs prognoser. I tillegg til nevnte boligreserve forventes det i RPBA at Larvik kommune også løser mye av framtidig boligbygging gjennom fortetting og transformasjon i dagens byggeområder. Skal Larvik kommune klare dette kan de ikke samtidig legge ut nye store boligområder. Da er vi redd utbyggere vil prioritere å utvikle disse områdene først.

I **Konsekvensutredningene (KU)** kan det tyde på at kommunen har brukt verdiklassifiseringen av landbruksarealer som ble utarbeidet som grunnlagsdokument for RPBA. Vi gjør oppmerksomme på at disse kartene er blitt justert i ettertid, da det har vist seg at en del svært verdifulle matjordarealer som brukes til tidligproduksjon av grønnsaker, særlig i Brunlanesområdet, kun var klassifisert som middels produktive. Vi ber kommunen være oppmerksomme på dette. Vi savner en totaloversikt over hvor mye matjord som er foreslått

I **Utfyllende bestemmelser** for bør det presiseres for nye byggeområder i Larvik by at det legges opp til en tetthet på minst 4 boliger per daa slik det er gjort i enkelte områder i Stavern.

Jordvern Vestfold vil oppfordre Larvik kommune til å bake inn RPBA's retningslinjer 2.1.1 og 2.1.2 i egne bestemmelser og retningslinjer;

2.1.1 Vestfolds verdifulle landbruksområder skal sikres som produksjonsgrunnlag i dag og for kommende generasjoner.

a) Innenfor langsiktige utviklingsgrenser skal bruk av dyrka jord til byggeformål balanseres mot krav om fortetting og det å ta i bruk areal som kan være mer krevende å bygge ut enn åpne jorder.

Omdisponering av dyrka jord (verdiklasse A og B) til byggeformål skal vurderes etter følgende kriterier:

- Det forutsettes at fortetting/transformasjon i kommunen skjer i det omfang som er beskrevet i RPBA's planforutsetninger dersom dyrket jord skal kunne tas i bruk. Områdeplaner i sentrum kan brukes som virkemiddel for å fremme fortetting med kvalitet og avklare omfang av framtidig fortetting.*
- Omdisponering skal skje så sent som mulig i planperioden (fram til 2040). Dersom det innen langsiktige utviklingsgrenser for byen eller tettstedet finnes uregulerte og/eller ubebygde areal med formål bebyggelse og anlegg tilgjengelig som ikke er dyrka jord, eller det finnes areal*

som kan omdisponeres til slikt formål som ikke er dyrka jord, må det begrunnes særskilt hvorfor dyrka jord ønskes omdisponert til byggeformål i den aktuelle kommuneplanperioden.

b) Ved forvaltning av arealene utenfor de langsiktige utviklingsgrensene skal hensynet til landbruket tillegges avgjørende vekt. Grunnlaget for vektleggingen ligger i temakart for verdiklassifisering av landbruk som ligger til grunn for RPBA.

2.1.2. I planer som tillater omdisponering av jordbruksareal, skal det innarbeides bestemmelser om at matjordlaget skal benyttes til forbedring av annen dyrka eller dyrkbar mark til matproduksjon.

Konkrete innspill til områder i planen

Jordvern Vestfold er tydelige på at nedbygging av matjord til industri og boligbygging ikke er forsvarlig arealbruk. I dag vet vi at eksisterende matjord trengs for matproduksjon til en voksende befolkning. Det er stadig større politisk forståelse og enighet om dette. Selv om matjord er frigitt i RPBA fram mot 2040 oppfordrer vi derfor kommunen til å finne andre utbyggingsarealer som ikke tar matjord.

Jordvern Vestfold har fått se sammenstillingen over berørte matjordarealer som ble sendt over til de lokale bondelagene i Larvik;

Kommunedelplan for Stavern by 2015-2027:

Innspill	Navn på områdene	Dekar dyrka mark
B3-S	Kathrineborg	14 daa
B13-S	Torsrød	45 daa
B16-S	Torsrød	31 daa
B46-S	Lillejordet	15 daa
Totalt:		105 daa

Det er ingen av innspillene som er avklart i Regionalplan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA).

Kommunedelplan for Larvik by 2015-2027:

Innspill	Navn på områdene	Dekar dyrka mark
B24-L	Tenvik	53 daa
B34-L	Martineåsen	?
Totalt:		? daa

Områdene innenfor Kommunedelplan for Larvik by er avklart og tatt inn i RPBA.

Kommuneplanens arealdel 2015-2027:

Innspill	Navn på områdene	Dekar dyrka mark
B28-A	Tjøllingvollen	3 daa
B44-A	Helgeroa	36 daa
N2-A	Rødbøl	12 daa
O4-A	Kvelde kirke	4 daa
O7-A	Berg kirke	5 daa
Totalt:		60 daa

Boligområdene innenfor Kommuneplanens arealdel er ikke avklart, mens næringsområde N2-A Rødbøl er avklart og tatt inn i RPBA.

Vi har ikke sett noen oversikt over hvor mye dyrkbar mark, altså skogområder som kan dyrkes opp, som er berørt av kommuneplanen og kommunedelplanene som er ute på høring nå.

Hvis en går ut i fra konsekvensutredningen som ble gjort for Martineåsen i RPBA er det snakk om 93 daa dyrka jord og 82 daa dyrkbar jord.

**Totalt foreslås det derfor å bygge ned til sammen 258 daa matjord
+ et ukjent antall daa dyrkbar jord!**

I en av landets viktigste matkommuner.

Hvor viktig er det å utsette omdisponering av disse jordene i Larvik vil kanskje politikerne spørre?

På den gode matjorda i Vestfold kan det produseres mathvete nok til rundt 1 brød per kvadratmeter. For hvert år disse jordene på tilsammen 258 dekar kan få produsere mat produseres det med andre ord nok korn til 258 000 brød! Spares denne matjorda til neste rullering av kommuneplan (4 år) kan vi med andre ord få rundt 1 million brød fra denne matjorda!

Så viktig er det!

Kommunen og kommunens lokalpolitikere er myndighet for både arealplanlegging og forsvarlig forvaltning av matjordressursene gjennom Jordlova. Før det tillates at dyrka og dyrkbar jord omdisponeres til noe som ikke gir matproduksjon skal dere ha vurdert at ny arealbruk er viktigere for samfunnet enn matproduksjon.

Jordvern Vestfold kan ikke skjønne hvilke andre samfunnsinteresser som kan være viktigere enn å sikre nok mat til oss og framtidige generasjoner og ber dere ta ut disse 258 dekaene med matjord fra kommunens forslag til arealplaner fram mot 2027.

Jordvern Vestfold ønsker lykke til med dette og ber kommunen ved neste rullering ha ytterligere fokus på hvordan Larvik kommune kan arealplanlegge for økt matproduksjon!

Vennlig hilsen

Vidar P. Andresen

Leder

Mobil 90841995/ 41067532

vestfold@jordvern.no